

ÜÇÜNCÜ TRİMESRTER KANAMALARI

19. BÖLÜM

Dr. Aysun TEKELİ TAŞKÖMÜR

Üçüncü trimester kanamaları gebeliklerin %4'ünde görülür. Gebeliklerde üçüncü trimester kanamalarının %80'ini ablasyo plasenta, %10'unu plasenta previa, %10'unu vasa previa, servikal ve vajinal neoplaziler ve kondilomlar gibi nedenler oluşturur. Türkiye'deki perinatal ve maternal mortalite ve morbitidenin en sık üçüncü nedenidir.

Gebelikle ilgili ve gebelik dışı kanamalar olarak sınıflandırılabilir. Obstetrik nedenli olanlar, servikal mukusun atılması, ablasyo plasenta, plasenta previa, uterus rüptürü, vasa previa, gebelik dışı kanamalar olarak ise servisit, servikal eversiyon, polipler, benign neoplazmlar, servikouterin neoplazmlar ve koagülopatiler sayılabilir.

ABLASYO PLASENTA

Doğumdan önce plasentanın ayrılmasına ablasyo plasenta denir. Tüm gebeliklerin %1'inde görülür (Oyelese, 2006). Plasentanın ayrılması parsiyel veya total olabilir. Ayrılmanın lokalizasyonuna göre eksternal kanama olabileceği gibi nadir olarak kanamanın plasenta ve uterus arasında kaldığı gizli kanama şeklinde de olabilir. Gizli kanamalarda maternal ve fetal risk daha fazladır. Kanamanın olmamasından dolayı tanının geç konulması ve koagülopatiyeye neden olabilmesi risk

nedenlerindedir. Üçüncü trimester ölü doğumların %7'sinin nedenini ablasyo plasenta oluşturur (Tikkanen, 2013).

İnsidans ve Risk Faktörleri

Paritenin artmasıyla ablasyo plasenta insidansı da artar. Primigravid kadınlarda ablasyo plasenta frekansı %1'den az iken grand multiparlarda %2,5'lere kadar artış gösterir. Anne yaşı ile ablasyo plasenta riski artar. 40 yaş üstündeki kadınlarda 35 yaş ve altındaki kadınlara göre ablasyo plasenta olasılığı 2,3 kat daha fazladır (Cleary-Goldman, 2005).

Sigara ile ablasyo plasenta ve fetal ölüm insidansı ilişkilidir (Shobeiri, 2017). İçilen sigara sayısı ile ablasyo plasenta arasında doz cevap ilişkisi bulunmaktadır (Ananth, 2001). Kokain kullanımına bağlı da ablasyo plasenta riski artar (Ghahneh, 2013). Vazospazm ve desidual iskemi refleks vazodilatasyon ve plasental yatakta vasküler bozulmaya neden olduğu düşünülmektedir (Roque, 2003). Gebe kadının karnına olan keskin ve künt travma ile ablasyo plasenta ilişkilidir. Minör travma sonrası risk %1-5 arasında iken ciddi travma sonrası risk %50'lere çıkar (Harris, 2004). Maternal hipertansiyonun özellikle kronik hipertansiyona bağlı ablasyo plasenta insidansı artmaktadır. Normotansif olanlara kıyasla kronik hipertansif

mişlerdir (Oyelese, 2004). Yapılan bir çalışmadan elde edilen verilere göre 34-35 haftada doğumun gerçekleştirilmesi, membranların erken rüptürü riskini, fetal kanama ve ölüm riskini, erken doğum riskini dengelediğini belirtmektedir. 37. gebelik haftasından sonrasına doğumu planlamanın beklenen tedaviye fayda sağlamadığı bildirilmiştir (Robinson, 2011). Mevcut verilere dayanarak, vasa previa gebelerin 34-37. gebelik haftasında planlı sezaryen ile doğumun yapılması uygun olacaktır.

KAYNAKLAR

- Ananth CV, Oyelese Y, Srinivas N, Yeo L, Vintzileos AM: Preterm premature rupture of membranes, intrauterine infection, and oligohydramnios: risk factors for placental abruption. *Obstet Gynecol* 104:71-7, 2004.
- Ananth CV, Peltier MR, Kinzler WL, Smulian JC, Vintzileos AM: Chronic hypertension and risk of placental abruption: is the association modified by ischemic placental disease? *Am J Obstet Gynecol* 197:273.e1-7, 2007.
- Ananth CV, Smulian JC, Demissie K, Vintzileos AM, Knuppel RA: Placental abruption among singleton and twin births in the United States: risk factor profiles. *Am J Epidemiol* 153:771-8, 2001.
- Ananth CV, Smulian JC, Vintzileos AM: Incidence of placental abruption in relation to cigarette smoking and hypertensive disorders during pregnancy: a meta-analysis of observational studies. *Obstet Gynecol* 93:622-8, 1999.
- Baulies S, Maiz N, Muñoz A, Torrents M, Echevarria M, Serra B: Prenatal ultrasound diagnosis of vasa previa and analysis of risk factors. *Prenat Diagn* 27: 595-9, 2007.
- Catalano PM, Thomas A, Huston-Presley L, Amini SB: Increased fetal adiposity: a very sensitive marker of abnormal in utero development. *Am J Obstet Gynecol* 189: 1698-704, 2003.
- Chou MM, Ho ES, Lee YH: Prenatal diagnosis of placenta previa accreta by transabdominal color Doppler ultrasound. *Ultrasound Obstet Gynecol* 15:28-35, 2000.
- Cleary-Goldman J, Malone FD, Vidaver J, Ball RH, Nyberg DA, Comstock CH, et al.: Impact of maternal age on obstetric outcome. *Obstet Gynecol* 105:983-90, 2005.
- Comstock CH, Love JJ Jr, Bronsteen RA, Lee W, Vetraino IM, Huang RR, et al.: Sonographic detection of placenta accreta in the second and third trimesters of pregnancy. *Am J Obstet Gynecol* 190:1135-40, 2004.
- Cresswell JA, Ronsmans C, Calvert C, Filippi V: Prevalence of placenta praevia by world region: a systematic review and meta-analysis. *Trop Med Int Health* 18:712-24, 2013.
- Fadl S, Moshiri M, Fligner CL, Katz DS, Dighe M.: Placental Imaging: Normal Appearance with Review of Pathologic Findings. *Radiographics* 37:979-998, 2017.
- Faiz AS, Ananth CV: Etiology and risk factors for placenta previa: an overview and meta-analysis of observational studies. *J Matern Fetal Neonatal Med* 13:175-90, 2003.
- Ghaheh HS, Feizi A, Mousavi M, Sohrabi D, Mesghari L, Hosseini Z: Risk factors of placental abruption. *J Res Med Sci* 18:422-6, 2013.
- Guise JM, Berlin M, McDonagh M, Osterweil P, Chan B, Helfand M: Safety of vaginal birth after cesarean: a systematic review. *Obstet Gynecol* 103:420-9, 2004.
- Harris CM: Trauma ve pregnancy. In Foley MR, Strong TH Jr, Garite TJ(eds): *Obstetric Intensive Care Manual*, 2nd ed. New York, Mc GrawHill, 2004, p 239.
- Hays AM, Worley KC, Roberts SR: Conservative management of placenta percreta: experiences in two cases. *Obstet Gynecol* 112:425-6, 2008.
- Jenabi E, Ebrahimzadeh Zagami S: The association between uterine leiomyoma and placenta abruption: A meta-analysis. *J Matern Fetal Neonatal Med* 30:2742-2746, 2017.
- Kenny L, Baker P, Cunningham FG: Platelets, coagulation, and the liver. In Lindheimer MD, Roberts JM, Cunningham FG (eds) *Chesley's hypertension in pregnancy*, 3rd ed. New York, Elsevier, 2009, p 335.
- Khazaei S, Jenabi E: The association between polyhydramnios and the risk of placenta abruption: a meta-analysis. *J Matern Fetal Neonatal Med* 24:1-6, 2019.
- Landon MB, Hauth JC, Leveno KJ, Spong CY, Leindecker S, Varner MW, et al.: Maternal and perinatal outcomes associated with a trial of labor after prior cesarean delivery. *N Engl J Med* 351:2581-9, 2004.
- Lee PS, Bakelaar R, Fitzpatrick CB, Ellestad SC, Havrilesky LJ, Alvarez Secord A: Medical and surgical treatment of placenta percreta to optimize bladder preservation. *Obstet Gynecol* 112:421-4, 2008.
- Miller DA, Paul RH: Rupture of the unscarred uterus. *Am J Obstet Gynecol* 174:345, 1996.
- Nath CA, Ananth CV, Smulian JC, Shen-Schwarz S, Kaminsky L: Histologic evidence of inflammation and risk of placental abruption. *Am J Obstet Gynecol* 197:319.e1-6, 2007.
- Neilson JP: Interventions for suspected placenta praevia. *Cochrane Database Syst Rev*. 2000;(2):CD001998. Review. Update in: *Cochrane Database Syst Rev* 2003;(2):CD001998.
- Nurk E, Tell GS, Refsum H, Ueland PM, Vollset SE: Associations between maternal methylenetetrahydrofolate reductase polymorphisms and adverse outcomes of pregnancy: the Hordaland Homocysteine Study. *Am J Med* 117:26-31, 2004.
- Oppenheimer L: Diagnosis and management of placenta previa. *J Obstet Gynaecol Can* 29:261-266, 2007.
- Oyelese Y: Re: Incidence of and risk factors for vasa previa: a systematic review: Vasa praevia screening. *BJOG* 124:162, 2017.
- Oyelese Y, Ananth CV: Placental abruption. *Obstet Gynecol* 108:1005-16, 2006.
- Oyelese Y, Catanzarite V, Prefumo F, Lashley S, Schachter M, et al.: Vasa previa: the impact of prenatal diagnosis on outcomes. *Obstet Gynecol* 103:937-42, 2004.

30. Oyelese Y, Smulian JC: Placenta previa, placenta accreta, and vasa previa.: *Obstet Gynecol* 107:927-41, 2006.
31. Rao KP, Belogolovkin V, Yankowitz J, Spinnato JA: Abnormal placentation: evidence-based diagnosis and management of placenta previa, placenta accreta, and vasa previa.: *Obstet Gynecol Surv* 67:503-19, 2012.
32. Robinson BK, Grobman WA: Effectiveness of timing strategies for delivery of individuals with vasa previa.: *Obstet Gynecol* 117:542-9, 2011.
33. Roqué H, Gillen-Goldstein J, Funai E, Young BK, Lockwood CJ: Perinatal outcomes in monoamniotic gestations.: *J Matern Fetal Neonatal Med* 13:414-21, 2003.
34. Sakornbut E, Leeman L, Fontaine P: Late pregnancy bleeding.: *Am Fam Physician* 75:1199-206, 2007.
35. Shobeiri F, Masoumi SZ, Jenabi E: The association between maternal smoking and placenta abruption: a meta-analysis.: *J Matern Fetal Neonatal Med* 30:1963-1967, 2017.
36. Silver RM, Landon MB, Rouse DJ, Leveno KJ, Spong CY, Thom EA, et al.: Maternal morbidity associated with multiple repeat cesarean deliveries.: *Obstet Gynecol* 107:1226-32, 2006.
37. Tikkanen M, Luukkaala T, Gissler M, Ritvanen A, Ylikorkala O, Paavonen J, et al.: Decreasing perinatal mortality in placental abruption.: *Acta Obstet Gynecol Scand* 92:298-305, 2013.
38. Twickler DM, Lucas MJ, Balis AB, Santos-Ramos R, Martin L, Malone S, et al.: Color flow mapping for myometrial invasion in women with a prior cesarean delivery.: *J Matern Fetal Med* 9:330-5, 2000.
39. Upson K, Silver RM, Greene R, Lutomski J, Holt VL: Placenta accreta and maternal morbidity in the Republic of Ireland, 2005-2010.: *J Matern Fetal Neonatal Med* 27:24-9, 2014.
40. Usta IM, Hobeika EM, Musa AA, Gabriel GE, Nassar AH: Placenta previa-accreta: risk factors and complications.: *Am J Obstet Gynecol* 193:1045-9, 2005.
41. Warshak CR, Eskander R, Hull AD, Scioscia AL, Mattrey RF, Benirschke K, et al: Accuracy of ultrasonography and magnetic resonance imaging in the diagnosis of placenta accreta.: *Obstet Gynecol* 108:573-81, 2006.
42. You SH, Chang YL, Yen CF: Rupture of the scarred and unscarred gravid uterus: Outcomes and risk factors analysis.: *Taiwan J Obstet Gynecol* 57:248-254, 2018.